

Sygn. akt: I C 67/22 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2024r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Beata Bihuń
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Sandra Kozak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 lutego 2024 r. w K.

sprawy z powództwa U. Ś.

przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w K.

o zapłatę

I. Powództwo oddala;

II. Zasądza od powódki U. Ś. na rzecz pozwanego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 1.800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za okres od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

sygn. akt I C 67/22

UZASADNIENIE

Powódka U. Ś. w pozwie wniesionym przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 2.045,00 euro tytułem należnego jej wynagrodzenia oraz diet za okres od dnia 01.07.2020 r. do 31.07.2020 r. w kwocie 1.500 euro, a za okres od dnia 01.08.2020 r. do dnia 11.08.2020 r. w kwocie 545,00 euro.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że od dnia 01.06.2020 r. do dnia 31.07.2020 r. świadczyła na rzecz pozwanego pracę jako opiekunka osób starszych. W dniu 13.07.2020 r. otrzymała aneks przedłużający umowę do dnia 15.08.2020 r., a w dniu 13.08.2020 r. opuściła miejsce pracy, ponieważ pozwany poinformował ją, że rodzina jej podopiecznej zatrudniała opiekunkę z innej, tańszej agencji. Powódka nie otrzymała wynagrodzenia za okres od dnia 1.07.2020 r. do dnia 13.08.2020 r. i zostało jej wręczone wypowiedzenie, w którym zarzucano jej, iż niewłaściwie wykonywała pracę i dokonała szkód, z czym się nie zgadza.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu wg norm prawem przewidzianych.

Pozwany podniósł, że umowa została rozwiązana z powódką z powodu rażącego naruszenia przez nią warunków umowy, co skutkowało zerwaniem współpracy z klientem zagranicznym oraz niewypłaceniem powódce honorarium.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10.06.2020 r. strony zawarły umowę zlecenia nr (...), na mocy której powódka zobowiązała się w okresie od dnia 13.06.2020 r. do dnia 31.07.2020 r. do wykonywania na rzecz pozwanego usługi polegającej na świadczeniu pomocy domowej/opieki nad osobami starszymi (pkt 1 i 2 umowy).

Wynagrodzenie za wykonanie zlecenia miało wynosić 600 euro miesięcznie plus dieta wynikająca z załącznika nr 1 do umowy (pkt 4 umowy). Wypłata wynagrodzenia miała nastąpić bezgotówkowo do 10 -tego kolejnego miesiąca, pod warunkiem terminowego rozliczenia się klienta G. Sp. z o.o. (pkt 6 umowy).

Zgodnie z pkt 9 umowy wynagrodzenie nie przysługuje w przypadku nie wykonania zlecenia (np. urlop, choroba, leczenie itp.) oraz w razie wadliwego wykonywania usługi, w stopniu powodującym odmowę przez jej beneficjenta zapłaty honorarium uzgodnionego ze Zleceniodawcą odrębną umową, lub zapłatę tylko części. W przypadku częściowego wykonania usługi w danym miesiącu, uzgodnione miesięczne honorarium zostanie pomniejszone stosownie do liczby nieprzepracowanych dni.

Zgodnie z pkt 14 umowy za szkody powstałe w wyniku nadużywania alkoholu, narkotyków, względnie innych środków odurzających, jak i również rażących uchybień w trakcie realizacji zlecenia wynikającego z umowy, odpowiedzialność prawną oraz finansową ponosi wyłącznie zleceniobiorca.

W takim wypadku zleceniodawca zastrzegł sobie prawo do natychmiastowego rozwiązania umowy bez zachowania właściwego terminu wypowiedzenia oraz do nie wypłacenia honorarium.

(dowód: umowa k. 8 - 12)

W aneksie do umowy ustalono, że powódka będzie wykonywała umowę w okresie od dnia 13.06.2020 r. do dnia 31.07.2020 r.. Zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy oprócz wynagrodzenia powódce zapewniono dzienną dietę na wyżywienie w wysokości 29,47 euro w miesiącu czerwiec 2020 r. oraz 28,52 euro w miesiącu lipiec 2020 roku.

(dowód: aneks k. 5, załącznik nr 1 k. 6)

Aneks z dnia 13.07.2020 r. przedłużono okres trwania umowy do dnia 15.08.2020 r., ustalając jednocześnie wysokość dziennej diety na wyżywienie w kwocie 28,52 euro.

(aneks k. 7)

Powódka przestąpiła do realizacji zlecenia na terenie Francji. Jej podopieczną była starsza kobieta B. E. (bezsporne). W ramach swoich obowiązków powódka miała prowadzić jej gospodarstwo domowe oraz przejąć opieką fizyczną i pielęgnacją nad nią.

Koordynatorem usług powódki na miejscu była G. P..

Powódka nie wywiązywała się należycie ze swoich obowiązków, klienci - rodzina podopiecznej często skarżyli się na nią przedstawicielowi pozwanego na miejscu Pani G. P.. Zwracali m.in. uwagę na spleśniałe jedzenie oraz, że powódka nie spędzała czasu z ich matką. Powódka zachowywała się również arogancko wobec nich i podopiecznej, a podczas wizyty G. P. i w momencie opuszczania miejsca wykonywania zlecenia tj. w dniu 06.08.2020 r. wydawała się być pod wpływem alkoholu.

W międzyczasie już od końca czerwca 2020 r. dzieci podopiecznej telefonicznie kontaktowały się z W. K. - prezesem zarządu pozwanej spółki i skarżyły się na zachowanie powódki. Wskazywały również, że w mieszkaniu znajdowały butelki po alkoholu.

Z powodu zachowania powódki klienci rozwiązali umowę z pozwanym i wypłacili mu jedynie część wynagrodzenia. Pozwany liczył na współpracę z nimi w okresie co najmniej 6 - 12 miesięcy, ale z przyczyny leżącej po stronie powódki trwała ona jedynie kilka tygodni.

(dowód: zeznania świadka G. P. k. 157 – 158, zeznania pozwanego k. 201)

W dniu (...) córka podopiecznej poinformowała pozwanego, że chciałaby wypowiedzieć bezzwłocznie umowę z uwagi na złe sprawowanie opieki przez powódkę.

(dowód: mail wraz z tłumaczeniem pozwanego k. 92 – 93)

W mailu z dnia (...) córka podopiecznej powódki poinformowała przedstawicielkę pozwanego, że powódka źle wywiązuje się ze swoich obowiązków i wskazała m.in., że w lodówce znajduje się spleśniałe jedzenie, a mikrofalówce fasola z włosami. Powódka miała podawać podopiecznej spleśniały chleb. Dodatkowo zarzucali powódce niegospodarność i wydawanie powierzonych jej pieniędzy nie na utrzymaniu siebie i podopiecznego, ale na własne potrzeby. We wiadomości poinformowano również, że powódka zostawiała podopieczną samą, mimo, że wyraźnie zaznaczano jej, że nie może zostawać sama. Dwukrotnie zdarzyło się, że podopieczna opuściła mieszkanie i trzeba było jej szukać. Córka podopiecznej dalej wskazywała, że powódka nie pierze ubrań jej matki i źle podaje przygotowane wcześniej leki. Z treści maila wynikało, że o zachowaniu powódki informowano przedstawicielkę pozwanego już podczas jej wizyty w dniu 30.07.2020 roku. Do maila załączono zdjęcia spleśniałej żywności i paragonów.

(dowód: mail wraz z tłumaczeniem pozwanego k. 86 – 87, zdjęcia ak. 88 - 92)

Pismem z dnia 11.08.2020 r. rozwiązano z powódką umowę zlecenia bez zachowania okresu wypowiedzenia w związku z rażącymi uchybieniami w jego realizacji. Jednocześnie poinformowano powódkę, że nie zostanie jej wypłacone wynagrodzenie w celu zabezpieczenia szkód wynikłych w następstwie wadliwej realizacji zlecenia.

(dowód: pismo k. 4)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, albowiem powódka nie udowodniła, aby rozwiązanie z nią umowy i niewypłacenie wynagrodzenia nastąpiło z przyczyn nie leżących po jej stronie.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony, których wiarygodności żadna z nich nie kwestionowała oraz na podstawie zeznań świadka G. P. i przesłuchanego w charakterze strony Prezesa pozwanej spółki, nie znajdując żadnych podstaw aby odmówić im wiarygodności. Zeznania te były logiczne, wzajemnie się uzupełniały, a dodatkowo były spójne z pozostałym materiałem dowodowym. Również sama powódka, a następnie jej pełnomocnik zeznań tych nie kwestionowali.

Sąd oparł się również na treści przedłożonego przez pozwanego tłumaczenia dwóch maili z dnia 05 i 06 sierpnia 2020 r. Tłumaczenia te były wprawdzie sporządzone przez pozwanego, a nie przez biegłego tłumacza, jednakże również i w tym przypadku ani powódka, a później jej pełnomocnik, nie kwestionowali ich, w związku z czym w ocenie sądu ich treść nie była pomiędzy stronami sporna.

Przechodząc do oceny zasadności roszczenia powódki, w pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że w polskim prawie cywilnym obowiązuje zasada swobody umów określona w art. (...) kc, zgodnie z którą strony mogą ułożyć stosunek prawny (zawrzeć umowę) na warunkach przez siebie dowolnie ustalonych. Jedynym ograniczeniem w tym zakresie jest aby umowa ta nie była sprzeczna z ustawą, zasadami współżycia społecznego oraz aby nie sprzeciwiała się właściwości (naturze) stosunku.

Zasada swobody umów umożliwia stronom kształtowanie stosunku prawnego poprzez wprowadzanie do niego treści, które odbiegają od ustawowych modeli, czyli tworzenie tzw. umów nienazwanych, ewentualnie modyfikowanie zawartych już w przepisach norma o charakterze dyspozytywnym. Dzięki tej zasadzie strony swobodnie mogą określać swoje prawa i obowiązki oraz wskazywać okoliczności, od spełnienia których mają one zależeć.

W niniejszej sprawie strony zawarły umowę zlecenia, o której mowa w art. 743 kc. Umowa ta jest umową cywilnoprawną i nie stosuje się do nich przepisów dotyczących prawa pracy, w związku z czym powódki w żadnym razie nie należało uznać za pracownika, a pozwanego za pracodawcę. Taka sytuacja powoduje, że powódki nie obowiązywał zakaz zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia.

W ocenie sądu dla rozstrzygnięcia roszczenia powódki istotny jest zapis pkt 9 łączącej strony umowy, zgodnie z którym wynagrodzenie nie przysługuje zleceniobiorcy w przypadku nie wykonania zlecenia (np. urlop, choroba, leczenie itp.) oraz w razie wadliwego wykonywania usługi, w stopniu powodującym odmowę przez jej beneficjenta zapłaty honorarium uzgodnionego ze Zleceniodawcą odrębną umową, lub zapłatę tylko części. W przypadku częściowego wykonania usługi w danym miesiącu, uzgodnione miesięczne honorarium zostanie pomniejszone stosownie do liczby nieprzepracowanych dni.

Powyższego przepisu nie można uznać za sprzecznego z zasadami współzycia społecznego oraz z ustawą, w sytuacji gdy z treści art. 735 § 1 kc a contrario można wysnuć wniosek, że zlecenie może być również wykonywane nieodpłatnie. W związku z tym rolą sądu było zbadanie czy zaistniały określone w nim przesłanki do odmowy powódce wynagrodzenia.

Stosownie do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ciężar dowodu w rozumieniu cytowanego przepisu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów, albowiem po myśli art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą korzystne dla siebie skutki prawne. Ciężar dowodu spoczywa na tym, kto twierdzi, a nie na tym, kto zaprzecza określonym faktom (ei incumbit probatio qui dicit, non qui negat). Jest to o tyle zrozumiałe, iż nie sposób obciążać określonej strony ciężarem dowodzenia wystąpienia okoliczności negatywnych (vide - wyrok SN z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 449/09).

W świetle powyższego należy przyjąć, iż to rolą powódki było wykazanie, że nie zaistniały warunki określone w pkt 9 umowy i pozwany bezpodstawnie uchylił się od zapłacenia jej wynagrodzenia, a powódka prawidłowo wykonywała swoje obowiązki.

Powódka na okoliczności powyższe nie przedstawiła żadnego dowodu, ani ona ani później jej pełnomocnik nie wykazali w tym zakresie żadnej inicjatywy dowodowej. Co więcej, powódka odmówiła nawet przesłuchania jej w charakterze strony, co nie pozwoliło sądowi ustalić stanu faktycznego również w oparciu i o ten dowód.

Pozwany natomiast przedłożył dowody (nie kwestionowane przez powódkę i jej pełnomocnika na żadnym etapie postępowania), z których można było w sposób oczywisty wysnuć wniosek, że powódka nie tylko źle wykonywała powierzone jej zadania, ale dopuszczała się marnotrawienia środków powierzonych jej przez klienta pozwanego oraz wydawania ich niezgodnie z przeznaczeniem, wyłącznie na swoje potrzeby.

Jak wynika z zeznań pozwanego (również nie kwestionowanych) klient, u którego powódka wykonywała zlecenie, zapłacił pozwanemu jedynie za część zlecenia, wobec czego należy, że ziściły się obie przesłanki określone w pkt 9 umowy: źle wykonywanie usług i jedynie częściowa zapłata beneficjenta.

Wprawdzie pozwany nie wskazał jakiej części wynagrodzenia nie otrzymał, ale ani powódka ani jej pełnomocnik nie starali się nawet wykazać, że było ono w takiej wysokości, że powódka mogła otrzymać chociaż część należnego jej wynagrodzenia. Powódka nie starała się również wykazać, że podczas wykonywania zlecenia musiała korzystać z własnych środków aby się utrzymać, co mogłoby chociaż w pewnym zakresie uzasadniać przyznanie jej diet, o których mowa w załączniku nr 1 do umowy. Tymczasem jak wynika z materiału dowodowego, powódka otrzymywała środki na

swoje utrzymanie od klienta, a dodatkowo część z nich przeznaczala na swoje inne potrzeby (np. zakup kosmetyków do makijażu, wizyta w restauracji).

Jak wynika z treści art. 3 kpc, obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). W myśl wskazanych przepisów to strony obowiązane są przedstawiać dowody, a Sąd nie jest władny tego obowiązku nawet wymuszać, ani – poza zupełnie wyjątkowymi sytuacjami – zastępować stron w jego wypełnieniu. Ciężar udowodnienia spoczywa na stronie, a ów ciężar rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu. Powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika winna wykazać staranność w wykazaniu zasadności żądania pozwu, czemu nie podołała.

Wobec powyższego sąd powództwo oddalił, a o kosztach orzekł na podstawie art. 98 kc, zasądając od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego.

ZARZĄDZENIE

Odnotować

Odpis doręczyć pełn. powódki

Za 21 dni lub z apelacją

03.04.2024 r.

Sędzia Beata Bihuń